

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 3 януари 2024 г.

Тълкувателно дело № 3/2023 г. на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (ОСГТК) е образувано с разпореждане от 07.06.2023 г. на председателя на Върховния касационен съд на основание чл. 292 ГПК, по предложение на състав на Върховния касационен съд за приемане на тълкувателно решение по въпроса:

„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви - от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“

След образуване на тълкувателното дело е постановено определение № 1609/13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, с което на основание чл. 292 от ГПК е спряно производството по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, поради констатирана противоречива съдебна практика, и е отправено предложение до ОСГТК на ВКС да постанови тълкувателно решение по следните въпроси:

1. *„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, необходимо ли е за възникване на регресни права между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник, да бъде погасен целия дълг или е достатъчно да е изплатена част от общото задължение?“* и

2. *„Кой е началният момент, от който започва да тече давност за вземанията по договор за банков кредит, при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, в отношенията между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник?“*

С разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 20.06.2023 г. определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, е докладвано на комисията, определена за изготвяне на тълкувателното решение (в състав: докладчик съдия Николай Марков – ТК, членове на комисията съдия Тотка Калчева – ТК и съдия Боян Цонев – ГК), за преценка на допустимостта и необходимостта от допълване на тълк. д. № 3/2023 г. на ОСГТК с визираните два въпроса.

В изпълнение на правомощията по чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд (Правилата), комисията е изготвила предложение относно допустимостта на направените предложения по чл. 292 ГПК и поставените с тях правни въпроси.

По въпроса, по който е образувано тълк. д. № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС, а

именно: *„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви - от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“,* комисията е констатирала, че е налице противоречива практика на състави на ВКС, същият е допустим и не е необходимо да бъде прередактиран, поради което на председателя на ВКС е представено предложение за предприемане на следващите се действия по движението и насрочването на тълкувателното дело съгласно Правилата.

По въпросите, поставени с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, комисията е констатирала, че са свързани с правния въпрос, по който е образувано тълк. д. № 3/2023 г. на ОСГТК, но формулираните в тях правни становища не обосновават наличие на противоречива практика. Поради това с разпореждане от 25.10.2023 г. разпореждането от 07.06.2023 г. на председателя на ВКС за образуване на тълк. д. № 3/2023 г. по описа на ОСГТК е допълнено, като е постановено ОСГТК да се произнесе и по следните въпроси, поставени с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение: 1. *„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, необходимо ли е за възникване на регресни права между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник, да бъде погасен целия дълг или е достатъчно да е изплатена част от общото задължение?“* и 2. *„Кой е началният момент, от който започва да тече давност за вземанията по договор за банков кредит, при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, в отношенията между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник?“* С оглед мотивираното становище на комисията за отклоняване на цитираните два въпроса, с разпореждането на председателя на ВКС от 25.10.2023 г. на основание чл. 7.2. от Правилата е насрочено закрито заседание по тълкувателното дело за проверка на допустимостта на предложението по чл. 292 ГПК, отправено с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение.

След проведено на 09.11. 2023 г. закрито заседание, с определение от 13.12.2023 г., ОСГТК е отклонило предложението за приемане на тълкувателно решение по въпросите, поставени с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение: 1. *„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, необходимо ли е за възникване на регресни права между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник, да бъде погасен целия дълг или е достатъчно да е изплатена част от общото задължение?“* и 2. *„Кой е началният момент, от който започва да тече давност за вземанията по договор за банков кредит, при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, в отношенията между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник?“*

След произнасянето на ОСГТК в посочения смисъл и предвид предложението на комисията по чл. 7.1. от Правилата по отношение на въпроса, по който е образувано

тълк. д. № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС („При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви - от датата на падежа за всяка вноски или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“), на основание чл. 7.3, 8.1 и 8.2 от Правилата, тълкувателното дело следва да се насрочи в открито и закрито заседание, да се изпратят покани за депозиране на становища на лицата, посочени в чл. 129 ЗСВ, както и на апелативните и окръжните съдилища, като се определи в какъв срок те следва да бъдат представени.

С оглед на изложеното

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. НАСРОЧВАМ тълкувателно дело № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС в открито заседание **на 16 май 2024 г. от 14:00 ч.**, за когато да бъдат уведомени всички лица по чл. 129 ЗСВ и съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд, както и за закрито заседание за обсъждане и приемане на доклада на комисията по делото.

II. Да се изпратят покани, като се приложат копия от настоящото разпореждане, от разпореждането за образуване на тълкувателното дело и от определение № 50122 от 25.05.2023 г. на Върховния касационен съд на Република България, Търговска колегия, Първо отделение, по т. д. № 1427 по описа на същия съд за 2022 г., до главния прокурор, министъра на правосъдието, председателя на Висшия адвокатски съвет, омбудсмана на Република България, ръководителите на секциите по публичноправни науки и на секциите по гражданскоправни науки към Института за държавата и правото при Българската академия на науките, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, ръководителите на катедрите по гражданскоправни и публичноправни науки при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководителя на Департамент „Право“ в Нов български университет, програмните координатори по публично право и по частно право към Центъра по юридически науки при Бургаския свободен университет, ръководителя на Катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на Варненския свободен университет, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, **в срок до 12 април 2024 г.**

III. Да се изпратят покани, като се приложат копия от разпореждането за образуване на тълкувателното дело и от определение № 50122 от 25.05.2023 г. на

Върховния касационен съд на Република България, Търговска колегия, Първо отделение, по т. д. № 1427 по описа на същия съд за 2022 г., и до председателите на апелативните съдилища, окръжните съдилища и председателя на Софийския градски съд, за изразяване на становище по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, **в срок до 12 април 2024 г.**

IV. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД